

A Catalunya Nord

d'entitats

La FEDERACIÓ.cat

per la defensa de la llengua i la cultura catalanes

Gener 2009

CONNEXIÓ

Editorial

S'ha acabat 2008 i el pas endavant que érem en dret de somiar per la situació de la llengua catalana a Catalunya nord no ha tingut lloc! Ni la capitalitat cultural de Perpinyà, ni la Carta a favor de la llengua del Consell General no han permès cap pas decisiu per a una millora de la situació.

A partir d'aquest constat hem de treballar, i hem de treballar junts. Les institucions tenen mitjans i capacitats per a tirar endavant projectes, però les institucions se mouen quan la ciutadania li demana. El moviment associatiu és una part viva, dinàmica, important de la ciutadania, tenim coses a dir, ajuntem-nos i sentirem millor la nostra veu.

El 2009 és aquí i a final d'any commemorarem el 350è aniversari del Tractat dels Pirineus, 350 anys d'incompliments d'un Tractat que havia de garantir els nostres drets, usos i costums. Avui paguem les conseqüències del Tractat en un primer temps i de l'incompliment de diferents articles del Tractat.

Des de la Federació tenim la voluntat de fer moure les coses, i ho farem, però ho farem amb tots: associacions, societat civil... i elegits.

Hervé Pi

Eixos de treball i de reflexió

En l'Assemblea General convocada el desembre s'ha elegit una nova mesa i s'ha definit 4 eixos de treball per 2009.

Volem incitar les institucions a fer efectiva la presència de la llengua catalana a l'espai públic

Volem ajudar al desenvolupament de l'ensenyament en llengua catalana a les escoles nord-catalanes.

Volem participar a la divulgació de la nostra història. El 2009 aprofitarem la commemoració del Tractat dels Pirineus.

Portarem una reflexió sobre un futur que podria veure la desaparició dels departaments de l'estat francès.

Presència de la llengua catalana

Si en creiem les dades que rebudes Illa, Elna i Perpinyà serien els pobles i ciutats on la llengua catalana és més present a l'espai públic ... (veure pàgina 2)

*Pel Tractat dels Pirineus
passàrem del cap als peus*

1659-2009 350è aniversari del Tractat dels Pirineus

El 7 de novembre de 2009 commemorarem els 350 anys del Tractat dels Pirineus. Quin és el contingut del Tractat? Què hi vam guanyar o perdre? Quins avantatges o perjudicis pels Comtats? Avui encara en paguem conseqüències?

Des de la Federació volem explicar i denunciar un Tractat passat entre dues monarquies absolutistes amb un total menyspreu pels pobles.

Volem explicar i denunciar la mutilació del Principat de Catalunya, volem explicar com el rei Lluís XIV qualificat de "Roi Soleil" pels francesos ha estat pels catalans un rei nefast. Volem recordar que aquest Tractat anomenat "Pau dels Pirineus" ha tingut com repercussions misèria, fàmina, epidèmies, revoltes... Només per incompliments dels textos.

LA LLENGUA CATALANA A L'ESPAI PÚBLIC

A Catalunya nord, la llengua catalana no ocupa pas el lloc que li pertoca. La llengua catalana és llengua pròpia del territori, hi va néixer fa mil anys a partir del llatí, dels substrats lingüístics anteriors i de les aportacions dels pobles veïns. En 1000 anys la llengua catalana ha permès de redactar textos de dret i poesia, de fer l'amor i de fer la guerra... La llengua catalana és una llengua prou rica com per poder ser present en tots els camps de la vida sense cap necessitat de se substituïda per cap altra. Les vicissituds històriques: pèrdua d'institucions sobiranes i voluntat dels successius règims centralistes d'eradicar els malnomenats patuesos han fet minvar el nivell d'ús i de transmissió de la llengua catalana. El constatat fet, hem posat el dit sus del problema, hem de trobar-hi remei.

La feina feta des de dècades per entitats diverses han conscienciat la societat civil al problema i avui la sabem majoritàriament a favor de la recuperació de la llengua. La prova n'és el resultat d'enquestes a favor de l'ensenyament del català i en català, l'augment constant d'entitats declarades com a promotores de la cultura i llengua catalanes

Aquesta presa de consciència ha portat fruit, avui la major part dels municipis, 101 dels 200 nord-catalans a la demanda de la Federació han deliberat i han aprovat una moció en consell municipal, moció transmesa a la Prefectura. Aquests 101 municipis representen 70% de la població de Catalunya nord. Molts d'aquests municipis són doncs favorables, però pocs apliquen la deliberació. Sovint és per falta d'incitació ciutadana.

Des de la federació fem una crida a les entitats i persones per mor que vagin a trobar els elegits, aquests que tenen realment el poder de fer avançar el tema.

Criteris de la classificació

S'han triat 12 criteris puntuats per 5, 10 o 15 punts en funció de la importància de cada un dels criteris.

Hem volgut puntuar la presència de la llengua a la retolació municipal (entrades, carrers, edificis...), l'ajuda a l'ensenyament de la llengua catalana (escoles immersives, fileres bilingües, hores de català opcionals, cursos per a adults...), la presència de la llengua a altres suports (revista, espai web,...) i agermanaments amb pobles sud-catalans, agermanaments que haurien de ser rics d'intercanvis.

Classificació dels 12 pobles amb més presència de català al seu espai

	Ciutat	punts
1	Illa	64
2	Elna	62
3	Perpinyà	61
4	El Soler	55
5	Prada	53
6	Vallestàvia	49
7	Ceret	45
8	Llauró	40
8	Pi	40
8	Pontellà Nils	40
8	Terrats	40
8	Toluges	40

ELS MUNICIPIS ADHERITS A LA CAMPANYA PER LA PRESENCIA DEL CATALÀ A L'ESPAI PÚBLIC:

Els Angles, Arles, Baixàs, Banyuls de la Marenda, La Bastida, Bao, Bolquera, Bonpàs, Bula d'Amunt, Bulatenera, La Cabanassa, Cabestany, Cameles, Cànoes, Cases de Pena, Castell, Castellnou dels Aspres, Catllà, Ceret, Cervera, Clairà, Les Cluses, Corbera La Cabana, Cornellà de Conflent, Costuja, Cotlliure, Egat, Eina, Elna, Err, Estoher, Finestret, Fontpedrosa, Font-Romeu Odelló Vià, Forques, Illa, Joch, Jújols, Llauró, Llupià, Marqueixanes, Los Masos, Matamala, Montferrer, Mont-Louis, Montner, Mosset, Nahuja, Nyer, Oleta Èvol, Oms, Òpol Perillós, Orellà, Osseja, Paretstortes, Perpinyà, Pesillà de la Ribera, Pi, Pià, Pollestres, Pontellà Nils, Prada, Prunet i Bellpuig, Rià Cirach, La Roca de l'Albera, Rodés, Salelles, Sallagosa, Salses, Sansà, Sant Andreu de Sureda, Sant Feliu d'Avall, Sant Genís de Fontanes, Sant Hipòlit, Sant Joan la Cella, Sant Marsal, Sant Nasari, Sant Pere de Forcats, Santa Coloma, Santa Llocaia, Santa Maria la Mar, Soanyes, El Soler, Sureda, Terrats, Teulís, Toluges, Tor de Querol, Torrelles, Trullars, Tuhir, Ur, Vallcebollera, Vallestàvia, Vilafranca de Conflent, Vilalonga dels Monts, Vilanova de la Raho, Vinçà, Vingrau, Vivers, El Voló

Armand Samsó o l'exemple a seguir

Fa poc temps s'atorgava a Armand Samsó el premi Josep de la Trinxeria per la seva trajectòria en defensa de la catalanitat, és evident que aquesta modesta distinció és una més de les que ha rebut l'infatigable lluitador de Salses, només cal que recordem que va ser premi d'Actuació cívica l'any 2006 atorgat per la Fundació Carulla. La seva figura ens sembla important de destacar perquè presenta una sèrie d'aspectes que la fan exemplar. L'Armand va ser deportat pels nazis i el seus aliats del regim de Vichy durant la

segona guerra mundial, al camp de concentració de Dachau. La seva història ve de lluny, i entronca la tradició antifeixista amb la lluita per la recuperació nacional catalana. Només cal que pensem el valor simbòlic extraordinàriament important de la Porta dels Països Catalans de Salses, el seu més recent i tossut combat. Perquè l'Armand Samsó és fidelitat i tossuderia, una virtut que trobem sovint a mancar aquests temps, quan se marca un objectiu és capaç d'insistir-hi fins a fer-lo realitat. El "jove" Armand Samsó, és també el cas típic del nord català que és obligat a treballar a fora del país, però un cop jubilat del director tècnic de "Nice-Matin", ràpidament torna a Salses, i des d'aquest moment el podem trobar a totes les mobilitzacions en defensa del territori i de la llengua i la cultura catalanes, i no sols a Catalunya Nord, sinó també defensant la idea de la Porta al Principat i al País Valencià, en tot tipus de xarrades i actes, ja que ell té molt clar que el seu país són els Països catalans.

Armand Samsó un vell lluitador? No, més aviat un jove etern.

Una llarga absència o un desinterès lamentable

El 4 de desembre va tenir lloc un encontre a Caen (Normandia) entre les diferents Regions de l'Estat francès.

L'organitzador era l'ARF (Association des Régions de France / www.arf.asso.fr). Sovint reuneix comissions o els presidents de les Regions administratives de l'Estat francès. Aquesta associació, l'ARF, té diverses comissions. Una d'elles s'anomena Comissió de les Llengües Regionals encapçalada pel bearnès René Ricarère. No és un organisme revolucionari, però és un organisme que treballa i que fa proposicions. Quan trobem a nivell de l'Estat francès organitzacions que parlen de polítiques lingüístiques hem de valorar uns comportaments lluny de les crispacions del Senat o de l'Acadèmia francesa.

Aquesta comissió ha presentat un projecte de plataforma basada sobre la Declaració universal de la Unesco (2001). El preàmbul declara que les col·lectivitats regionals interpel·len avui l'Estat i li demanen d'acompanyar-les dins la promoció de la diversitat lingüística i cultural, especialment a nivell jurídic.

L'ARF recorda uns principis com la promoció de les llengües dites "regionals" i la necessitat d'una política lingüística incitativa. El conjunt dels principis es basa sobre texts internacionals com la Declaració Universal dels Drets de l'Home, el Pacte internacional relatiu als drets civils i polítics de les Nacions Unides, la resolució del Parlament europeu del 4 de setembre de 2003 i sobretot la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries.

Dins la seva plataforma la comissió recomana la ratificació de la Carta Europea, una legislació sobre l'estatut de les llengües regionals, la generalització de convenis pel desenvolupament del bilingüisme sota forma de contracte entre Estat i Regió, la creació a nivell europeu d'un fons d'intervenció a favor de les llengües regionals, amb crèdits gestionats per les Regions.

L'ARF dedica un capítol a l'ensenyament on demana la generalització de l'accés a la llengua regional i un tercer capítol anomenat la llengua dins la societat amb, per exemple, la generalització de la senyalització bilingüe a nivell de les infraestructures de carreteres o en els serveis públics.

Ens podem felicitar de l'adopció per les Regions d'aquesta plataforma però hem de lamentar l'absència permanent de representant per la llengua catalana a la comissió Llengües Regionals. Sud de France ignora la llengua dels catalans. Només cal observar els llistats de presència del conjunt de les reunions des de fa anys, no trobareu cap signatura d'un representant oficial per la llengua catalana.

Al moment on s'engeguen els preparatius d'una llei sobre les Llengües Regionals a nivell estatal, l'absència a aquest nivell institucional de la Regió Llenguadoc Rosselló, indica un menyspreu que cal denunciar. A la pregunta feta el 17 de desembre passat a C. Bourquin sobre l'absència crònica de la Regió a la Comissió Llengües Regionals de l'ARF, el vicepresident de la Regió va respondre que aclariria la situació i va prometre una respos-

ta...

Un llibre a tenir en compte

“Identité, langue et nation” de Christian Lagarde. Edicions del Trabucaire

Christian Lagarde, és professor d'espanyol a la Universitat de Perpinyà, però el seu camp de treball és la sociolingüística. Estem davant d'un treball que no pretén prendre partit a favor d'una o altra posició respecte a les llengües o les nacions, es tracta bàsicament d'aclarir definicions, dels conceptes d'identitat, de llengua i de nació. Parlar dels processos de substitució lingüística, de la confusió, sovint volguda, entre estat i nació, del dret de renèixer d'una llengua, del concepte confós d'identitat, del debat tan freqüent sobre comunitarisme, i moltes més coses. Tot farcit de citacions i referències, potser massa pel lector poc habituat a aquest gènere de literatura.

L'avantatge d'aquest llibre és, sense prendre partit ho repetim, de donar instruments de debat dels quals sovint els militants del “catalanisme” sem mancats, i ajudar a una reflexió general sobre tots aquests temes. Es evident que si el llibre no pot agradar als nacionalistes francesos (i espanyols), i que potser nosaltres tampoc en podem quedar satisfets, ofereix una visió clínica que ens pot ajudar a perfeccionar el nostre combat, i en particular a enfocar les nostres reivindicacions com a poble des d'una òptica diferent a la dels estats que pretenen acabar amb nosaltres. El qüestió és de l'ordre : podem materialment i moralment utilitzar els mateixos instruments que els que ens oprimeixen? *Un llibre a llegir i a debatre.*

El CORRELENGUA a Catalunya nord.

L'edició del CORRELENGUA 2008 ha estat un èxit! Aquesta és la valoració que s'ha fet en reunió del 12 de novembre. L'èxit ha estat degut a la multiplicació dels actes que van començar per sant Jordi fins el dia 8 de novembre, nous pobles han adherit al CORRELENGUA presentant actes: Torrelles, el Barcarès, Pesillà... Se deu també l'èxit a la implicació d'entitats a l'organització de l'acte final.

El 2009 hem de fer millor! El CORRELENGUA ha de guanyar en visibilitat. El CORRELENGUA no és sol l'acte final el 7 de novembre a Perpinyà, el CORRELENGUA és molt més, la suma de TOTS els actes realitzats a favor de la llengua catalana tot al llarg de l'any.

La Federació, una mica d'història

La Federació per a la defensa de la llengua i la cultura catalanes va néixer a Perpinyà al desembre de l'any 1980 en reacció a la creació no concertada amb el moviment associatiu i cultural a Montpeller d'un Ofici Regional de la Cultura a iniciativa del Consell Regional. Pere Manzaneres i Miquel Mayol varen prendre la iniciativa de convocar les associacions catalanes en una assemblea general al Palau dels Congressos de Perpinyà.

Al llarg dels 28 anys d'història la Federació ha jugat un paper molt important en tota mena de campanyes: obtenció del Capes de català a la universitat de Perpinyà, a favor de l'ensenyament del català en general...

La Federació no deixa mai de mobilitzar-se cada cop que el català és amenaçat o que cal plantar cara col·lectivament, és així que ha tingut un paper destacat contra el prefecte Bonnet, per l'organització dels actes del 7 de novembre i del Correllengua. S'ha mobilitzat a favor de la modificació de l'article 2 de la Constitució i contra l'apel·lació "Septimanie"... manté relacions estretes amb les institucions i grans moviments culturals cívics dels Països Catalans i europeus. La Federació és membre del patronat de la Universitat Catalana d'Estiu.

Mesa de la Federació

President: Hervé Pi

Secretari: Brice Lafontaine

Secretàries adjuntes: Xarlana Bertana, Joana Serra

Tresorera: Empar Noguer

Vocals: Joan Alzina, Guiu Cases, Joan Clua, Joan Miquel Forcada, Antoni Glory, Daniela Grau, Christian Martinez, Albert Solé, Teo Vidal i Sol .

CONNEXIÓ

el butlletí trimestral d'informacions de la *Federació*
Per adherir omple i envia amb un taló de 15€uro a

Adhereixo a la Federació

Nom, cognom o entitat:

Correu electrònic:

Adreça posta:

Poble:

Vull rebre exemplars del butlletí.

La Federació

23 Avinguda del Liceu

Perpinyà – 66000

Catalunya nord

Correu electrònic: info@federacio.cat

Web: www.federacio.cat